

БУДУВАННЯ ВОДНОГО ШЛЯХУ НА РІЦІ СВ. ЛОРЕНСА

ДІТРОЙТ. — Голова комітету водних доріг, Джан Бюкема, заявив, що президент припоручив чимскорше розпочати будову водного шляху на ріці Св. Лоренса, яка сполучає великі північні озера. Завданням того водного шляху, поясняв президент, є те, щоб внутрі краї можна було спокійно будувати кораблі. На випадок війни, говорив президент, тих корабельних доків внутрі американського континенту ніхто не знищить. Але треба получить північні озера з головним морем.

ПОШЕСТЬ ІНФЛЮЕНЦІ.

САН ФРАНЦИСКО. — В шістьох західних стейтах вибухла пошесть інфлюенції і захопила яких 10 до 20 відсотків цілого населення. Але та пошесть належить до найлегшого гатунку і на неї люди майже зовсім не вмирають. Вона звичайно панує два тижні, після чого дана околиця знов повертає до себе. Але трапляються випадки і сильнішої інфлюенції, яка потягає за собою жертви в людях. Лікарі побоюються, що це є повторення тої самої пошести, що була в 1918 р. Бо звичайно 25 літ по першим запедужанні люди знов гублять відпорність на ту недугу. Уряд вислав у згадані стейти лікарських експертів.

ЗРІСТ ЗАРІБНИХ ПЛАТ.

ВАШИНГТОН. — Фінансові кола звернули увагу конгресові, що зріст заробітних плат, а також ціни на сировину, підвищить кошта зброєння на два і чверть біліона доларів у наступнім році.

Економісти з департаменту хліборобства обчислили, що кошти зброєння впродовж наступних п'ятих літ все будуть росли і заберуть загальну суму 35 біліонів доларів. А коли вибухнула війна то ті кошти ще більше підскачуть.

ПОЗИЧКА АРГЕНТИНИ.

ВАШИНГТОН. — Департамент фінансів уділив Аргентині позички в висоті 50 мільонів доларів, в цілі зрівноваження аргентинської валюти. Ці гроші секретар фінансів Моргентав взяв з того стабілізаційного фонду, що залишився з часів обниження долара в 1933 р. Той фонд виносить два біліони доларів. З нього уділено також Китаєві сто мільонів доларів.

НАРАДИ АСИКУРАЦІЙНИХ КОМПАНІЙ.

НЮ ЙОРК. — На зїзді директорів асикураційних компаній, в готелі Валдорф-Асторія, секретар торгівлі Джес Джовнс, сказав, що американські банки ставлять за високі відсотки на позички. Ті відсотки назагал виносять чотири від сотки. А вони повинні виносити менше, щоб заохочувати капітал йти в рух і скріпляти оживлення в бізнесі. Деякі бесідники критикували заступника президента Генріго Валаса за те, що він проповідує „державний соціалізм“. Предсідник Метрополитен Лайф Іншу-ренс Ко., Лінколн в імені зібрання заявив, що воно не має нічого спільного з брошурою в часі виборів, в якій говорилось, що колиб вийшов Рузвелт знов президентом, в асикураційнім бізнесі повстане замішання..

ПЛЯНУВАННЯ НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК. — Нюйорська комісія плянів під головством Рексфорда Тогвела опублікувала мапи, які передбачають на наступних сто літ розвій Ню Йорку. З плянів виходить, що промисл і мешканстві дільниці розпорозяться головню по дільниці Квінс, та зїднуть в дільниці Менгетену. Цілий залив Джамейка буде обернений на парки і купальні ресорти.

РОЗБУДОВА ЛЕТУНСТВА.

НЮ ЙОРК. — Голова летунської торговельної палати, полк. Джуєт, заявив, що дотепер американське летунство подвоїло свої фабрики і свій робітничий персонал. А в наступнім році збільшиться в десятеро. Перед кампанією зброєння летунський промисл zatrudнював 60,000 осіб. Тепер уже zatrudнює 160,000. А в наступнім році буде zatrudнювати пів мільона людей.

РЕЄСТРАЦІЯ ЧУЖИНЦІВ.

НЮ ЙОРК. — Посадник Ля Гвардія щераз закликав усіх чужинців, себто тих, що є чужими громадянами, щоб чимскорше реєструвались по почтових урядах. 26 грудня кінчиться реченець реєстрації. В останніх днях грудня почтові урядники все дуже заняті. По реченці будуть потягати кожного, що не зареєструвався, до відповідальности.

ЧИСЛО БЕЗРОБІТНИХ.

ВАШИНГТОН. — Американська Федерация Праці опублікувала, що на основі її обчислень нині є 8,150,000 безробітних в Америці. Тому нема ніякої потреби збільшувати працюючий тиждень. Внаслідок поступу техніки нині кожний робітник втворює більше за 40 годин, ніж колись за 48 чи 60.

ПЛЯНИ НАЦІСТИЧНОЇ НІМЕЧЧИНИ НА ВИПАДОК ВИГРИ БРИТАНІЯ БУДЕ БОРОТИСЬ АЖ ДО ПОВНОЇ ПЕРЕМОГИ

Північно-американський газетарський союз роздобув якимсь чином промову німецького міністра рільництва Даре, виголошену в травні ц. р. до тісного кола нацистичних провідників. В тій промові Даре заповідає, що незалежно буде офензива проти Франції, та проти західних малих держав, і „фірер“ одним ударом розгромить ті держави. Описав напад на Англію і також її розгромажить. Знову ж „бравий союзник“ Італія зробить те саме з балканськими державами. В той спосіб в осіні 1940 р. в руках Німеччини знайдеться ціла Європа, з військом Советів, якої німці не думають включати в свою систему; а також ціла Африка. Здобувши це німці стануть панівним народом на світі, а всі інші народи стануть для них невідьниками, подібно до тих, що були в давнішій історії світу. Ступенем тим невідьникам відберуть право давняння. Ті невідьники житимуть для того, щоб працювати на панівний народ — німців.

Коли це буде довершене, тоді Німеччина візьметься також за західну півкулю. Першусього німці так поставлять свій промисл, що нині на ринку продукти будуть дуже низькі. Америка не буде всмі конкурувати з ними і в Америці повстане 30 або 40 мільонів безробітних. Президент американський на школих проситиме німців, щоб взяли в Америці сировину, по такій ціні, яку назначать німці.

Згаданий газетарський союз не подає способів, як він прийняв до посідання цієї промови. „Н. Й. Таймс“, передруковуючи її, подає, що докладні досліді задовольняють його, що промова автентична.

ПРЕЗИДЕНТ ВІДВІДУЄ БАЗИ НА ДЖАМАЙЦІ

Президент Рузвелт перший раз зайав на британській, а тим самим, на воєнній, воді, коли причалив до британського острова Джамайки, щоб там оглянути новонабуті для Америки бази. Як було умовлено британській власті на Джамайці стрималися від гучного прийняття, а навіть не вистрілювали в честь президента з гармат. Зате губернатор зложив привіт і сказав, що мешканці острова надзвичайно раді, що на їх острові Америка буде бази та скріпляє свої мілітарні сили. Це дасть політичну і економічну певність островові.

ІТАЛІЙЦІ ДАЛІ ВІДСТУПАЮТЬ І ПАЛЯТЬ МІСТА ЗА СОБОЮ

З Атен доносять, що італійські частини відступають з повним поспіхом з пристані Порто Елда і з Агірокастро. Обидва ті міста були важними італійськими центрами, в яких нагромаджено багато воєнного добра. Усе те неможливо було забрати. Тому саме відступаюче військо ті міста запалило, щоб таким чином знищити воєнні матеріали та нагромаджені там склади поживин. Далі подають, що досі забрали греки в Альбанії всьачини, вартости \$10,000,000. В тому є коло 500 машинних крісів. З Българоду повідомляють, що грецькі війська є вже в Порто Елда. Також подають, що італійцям завдають багато шкоди британські летуни, що мали знищити в однім дні 10 італійських літаків.

АНГЛІЯ МАЄ ДЕЯКИЙ „ВІДПОЧИНОК“

За дня Бритійська Летунська Сила дає собі раду з німецькими літаками, що літають по цілм британським островам і пробують бомбардувати. А в ночі їде тепер легко тому, бо помагає погана погода і мрак, що зависла над Лондоном і іншими містами. Ось тому в тих останніх днях Англії „декше віддихається“.

РУРСЬКА ОКРУГА ПОСТІЙНО БОМБАРДОВАНА

Можна завважити, що Велика Британія прикладає велику вагу до промислу і копалень, що є розміщені в Рурській окрузі. Кажуть, що та промисловість є вже на половину спаленою. І те саме є з доставою вугілля з Рур. А від тої доставки залежна в багатьох цілях промисловість Німеччини.

ВЖЕ ЗАБРАЛИ НІМЦІВ З БУКОВИНИ.

БУДАПЕШТ. — Вернув з Румунії останній малярський корабель, що перевозив німецьких виселенців з Буковини. Він привіз німецьку комісію, що займалась справою переселення. Виявляється, що Малярщина дала німцям 26 кораблів для перевозу німців з Буковини до Німеччини.

СОВЕТИ І КИТАЙ.

МОСКВА. — Совети повідомили Японію, що їхнє відношення до Китаю остає таким, яке було. Це значить, що далі будуть помагати ген. Чейк Кай-шекови, не зважаючи на те, що Японія визнала уряд Ванга „законним урядом Китаю“.

У ПОЛОНІ В НІМЦІВ.

БЕРЛІН. — Сказано чужинцям кореспондентам, що в Німеччині є ще 1,410,000 французьких, британських і бельгійських полонених, які приміщені в 120 таборах. З них 87% працює і одержує платні, подібно до тих, що їх одержують німецькі робітники. Польських полонених збільшено, але кілька сот тисяч пішли на роботи.

З БИТВІ В ОРАН. — Французька фотографія бою в заливні Оран, в Алжирі, показує, як французький боєвий корабель „Страсбург“, занаявся від англійських кудь і виходить з боєвої лінії. У споді: французькі моряки, ранені в тому бою.

БРИТАНІЯ БУДЕ БОРОТИСЬ АЖ ДО ПОВНОЇ ПЕРЕМОГИ

Така є відповідь британського парламенту на запит у справі замирення.

ЛОНДОН. — В цілій британській палаті послів знайшлося тільки чотирьох послів, що голосували за те, щоб Велика Британія зробила спробу з мирним пропозиціям та проголосила точки, згідно з якими моглаб заперестати дальшу боротьбу. За те, щоб далі боротись аж до повної британської перемоги, не зважаючи на жертви і кошти, заявилося 341 голосів. Внесення в справі спроби замирення вийшло від Джана МакГоверна, члена Незалежної Партії Праці, а між ними, що голосували за прийняття внесення був один комуніст (одинокий, що засідає в парламенті) та пацифісти з Партії Праці. Внесення поставлено при дебати над троновною промовою, коли, згідно з традицією, опозиція може втягнути до протоколу різні свої поправки чи додатки. МакГоверн, зазначивши, що він є проти фашизму і нацизму, заявив, що багато людей думає, що війну можна такі закінчити, а сам прем'єр заявив, що війна, доведена до кінця, може винищити обидві сторони. Тому пропонує, щоб зближитись до Гітлера й запропонувати йому конференцію в справі поладження спорів мирним шляхом. Він теж заявив, що „Велика Британія сьогодні дуже зближена до тоталітарних держав“, маючи на думці різні обмеження, спричинені війною. На все те відповів посол К. Р. Атлі, висказуючи погляди уряду.

Іде про душу і свободу.

Кожний ненавидить війну, але вбивати душу, є гірше ніж вбивати тіло, казав Атлі. Конференцію пропонувано Гітлерові перед нападом на Польщу, але він тоді на неї не згодився, казав далі Атлі, переходячи до вяснення справи воєнних цілей Великої Британії. Щодо цієї справи він не подав подробиць, але підкреслив, що Велика Британія хоче завести мир вільних народів. Це такий, де кожний не має бути під диктатом одної особи чи одної держави. Це іде про мир вільних народів, так, як його розуміють культурні народи. Світове безладдя треба заступити порядком. Треба збудувати новий світ, в якому порядок мусить бути опертий на звичайній справедливості. Той світ мусить мати в своїй основі свободу, яку призначається кожному народові. Ми, казав Атлі, не можемо й не хочемо укладати законів для цілого світу, а тільки можемо сказати: „Ось так виглядає наш спосіб життя“.

Американські кореспонденти подають, що Атлієви справили послі таку овацію, яку хіба дістає одинокий Чорчіл. А про те, що мирова пропозиція буде відкинута, ніхто навіть не сумнівався, бо це було самозрозумілим.

НА БАЛКАНІ СИТУАЦІЯ НЕЯСНА.

ІСТАНБУЛ. — Щось не пішло державам „осі“ зо справою опанування Балкану. Це видно по тім, що в Туреччині піднесли дуже приязні голоси, звернені в острону Болгарії. Іде мова про об'єднання Балкану проти „напасників“. А це об'єднання мало б в першу чергу значатись від об'єднання Болгарії й Туреччини. Одно певне, що Румунія не належала до цієї балканської спілки, про яку тепер говориться в Туреччині.

БОЛГАРИЯ ЗАМКНУЛА ГРАНИЦІ.

БУКАРЕШТ. — Щось дивне діється в Болгарії, де уряд замкнув нагло границі. Має тут розходитись про іммігрантів, що переходили з Румунії до полудневої Добруджі. Знову з іншого боку кажуть, що Німеччина дає Румунії до зрозуміння, що вона може дістанє назад деякі території, під чим має розуміти саме — полудневу Добруджу.

З РУМУНІЇ ВТІКАЮТЬ.

БУКАРЕШТ. — До Малярщини втікають з Румунії визначні особи, що займали високі становища за часів уступившого короля Кароля. Між ними мають бути: селянський провідник Маню, бувший прем'єр Вайда-Воевод і інші. Усі вони бояться переслідувань з боку теперішньої влади.

ПРОТИ ЖИДІВ.

БУКАРЕШТ. — Протижидівський рух в Румунії змагається. Православна Церква занулювала всі контракти, що їх заключила з жидівськими фірмами. Жидів виключено з армії. Ті, що повинніб служити в армії, будуть приділені до робітничих компаній для виконання фізичної праці. Румунські склепи мусять мати написи „румунський склеп“. Жидівські склепи бойкотують. Навіть виставляють таблички з написами, зважаючи до такого бойкоту. Православна Церква проголосила лояльність Залізній Гвардії й королеви Михайлови. Родинам вбитих членів Залізної Гвардії признано державну пенсію.

"СВОБОДА" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1914 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед
видачею числа, в котрім оголошувач хоче мати своє оголошення.
За оголошення редакція не відповідає.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
3 Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Тел. „Свобода“: BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016.
4-0807.
Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ЯК Є 30 ЗАМИРЕННЯМ ЕВРОПИ?

ДІЯТИ, А НЕ ТІЛЬКИ НАРІКАТИ

Тут і там появляються голоси, що є висловом критики чи невдоволення з того, що в нашому житті ніби все притихло. Зокрема, що не ведеться якоїсь акції, щоб зрушити українську справу тут і в Європі.

Коли люди відчувають, що замало робиться, то це не є злим об'явом, а навпаки добрим. І добре, коли про таке говорять чи пишуть, бо було б гірше, коли б те бачили і відчували, а мовчали. Та інша справа, коли те невдоволення прибирає таку форму критики, яка стверджує тільки цілу низку найрізноманітніших справ, які корисні й які треба було виконати, а яких не здійснено. Зокрема, коли висловлюють те, що розправляємося з проблемою в дуже простий спосіб: звальємо всю вину за те, що не досягнуто, на провідників. Ось такий примітивний спосіб трактування громадських справ у нас досі не перевівся. Виглядає, що багато наших „критиків“ ще не вийшли з дитячої коліски (в розумінні громадського життя!) і думають, що тим, що виловили загальною купу різних, самих по собі добрих думок чи планів, уже зробили велику роботу. І то навіть тоді, коли б ті всі думки чи плани не були їхньою власністю, а тільки тих, кого вони критикують, навіть не питаючи їх, чому ті думки і плани не зістали здійснені. Зазначуємо, що тим ніяк не думаємо оправдувати застою в нашому народному житті, ні тих, що стоять на переді й повинні думати і діяти. Хочемо тільки зазначити, що балакання і критики нам ніколи не бракувало. Зате бракувало нам завжди добрих, совісних та розумних працівників. Бо якби такі були, то тоді навіть у тому випадку, коли провід засипляв, було б так видно працю в подібний спосіб, як її було видно в українським життєм не раз, коли то ті, що стояли формально у проводі не дописували, а може навіть і справу занепащували.

Критик, що є в громадському житті діючим, себто дійсно творчим, зміняє національний організм, додає йому отухи і заставляє до праці тих, що від неї відстали, чи її занедбали. Саме нарікання — це розклад нації, це викликування в нації зневіри у свої сили, це сумнів у свій власний розум, в характер і чесноту своїх власних людей. Наслідок такого поступового загального притуплення нації. А в подальшому: національне відступництво.

Згадані речі добре випрацьовував український нарід на своїм організмі в Європі. Правда, тут інші обставини. Але й тут, коли хочемо вдержати те, що можна назвати американсько-українською громадою, чи заставити молоде покоління не забувати за допомогу українській справі, то мусимо бути осторожні з наріканнями, коли не хочемо самі себе добивати. Більше зискаємо, коли звернемо нашу критику до того, щоб заставити якнайбільше наших людей до діяння, до творення позитивних цінностей, хочби і найменших. А як будемо про те постійно дбати, то, якби не було зле з провідниками, якби не „притихла“ навіть справа оборони України — будемо так іти вперед!

Чи іде до замирення в Європі? Таке питання видається дуже дивним під ту пору, коли навіть не можна зговоритись щодо того, щоб заперести бомбардування чи затоплювання кораблів хоч на один день — на Різдва. А проте, як доносять кореспонденти навіть з Вашингтону, такі далі ідуть старання про замирення. І то — з боку Гітлера. Дехто каже, що він може собі на те дозволити, бо є під теперішню хвилю горю. Та дещо інакше глядіть на ту справу Геновефа Табуї, славна французька журналістка, що тепер перебуває в Злучених Державах. Це та, про яку кажуть, що Гітлер сказав про неї, що „вона знала вчора, що він скаже сьогодні“. Вона є теж відома й зо своїх про-советських симпатій. Отже Табуї є того переконання, що якщо Гітлер не заключить мира на протязі наступних 6 місяців, то потерпить цілком певно поразку. Це сам Гітлер добре знає, каже Табуї. І тому всі його кроки звернені на те, щоб застрашити Англію і змусити її до замирення, приймаючи подітовані ним умови. Треба надіятись, що він можливо виголосить дезабаром промову, в якій заявить, що тепер уже ціла Європа єдинена і може жити в мирі, а тим самим і замилитись з британською імперією. При тому він остереже Британію, що якщо вона не замилиться і не прийме умови, то буде проголошена „ворогом світового замирення“. І тоді війська Франції, Італії, Еспанії, Німеччини та інших європейських країв підуть разом війною проти неї, щоб таким чином „привернути світові мир“. Подробиці тої мирової офerti, каже Табуї, є вже відомі. Їх обговорив докладно німецький міністер закордонних справ, фон Рібентроп, з Мусолінієм. Їх теж передано до відома Папі Пієви XII, щоб дістати його поміч в тих мирових змаганнях. Ті пропозиції дісталися потім до Еспанії, де були передані сер Горві, британському амбасадорові в Мадриді. Було це перед самим розгромом Франції. Теж і Франція знала про ті пропозиції, як і знав про це Вашингтон.

Офeрта Гітлера вилядала приблизно ось так: Німеччина готова визнати ненарушимість британської імперії, якщо: 1) будуть звернені Німеччині колонії, 2) Признання європейського ладу Великою Британією, себто офіційна згода на німецьку реорганізацію Європи. 3) Мілітарний союз між Британською Імперією і Німеччиною. Це включало „би свого роду „право наглядати“ Німеччині над військовими силами британської імперії.

Осерватори, що уміють читати між лініями, переконані, що в дійсності ті три домагання означають засуд смерті для Британської Імперії з огляду на методи, якими послуговується нацизм. Отже, якщо Гітлерові вдалося заключити цей мир, то каже Табуї, „найближча будуччина“ була б для нього запевнена, але тільки найближча. Якщо німецький диктатор мусітиме продовжати війну, то її безнадійно програє на протязі одного року або двох.

Чому? Табуї каже, що найбільше кваліфіковані експерти, що є найбільшчими дорадниками уряду, кажуть, що розмір продукції в Злучених Державах в порівнянні з цілою продукцією Британської Імперії буде перевищати в півтора рази німецьку продукцію — навіть, якщо Гітлер мав одікнуті всі європейські фабрики.

Щоби Німеччина могла зуперити з Британською американською продукцією, то Гітлер мусів би мати вільну руку не тільки в використуванні сирового матеріалу Советського Союзу, але мусів би мати теж контроль над всіма російськими фабриками. Він фактично мусів би мати політичну контроль над цим краєм. Це одначе є виключене, бо найгарячішим бажанням Советського Союзу є зліквідування Великої Німеччини.

Далі дуже важною річчю, каже Табуї, є факт, що Третій Інтернаціонал поборою Гітлеризм щораз більше і більше.

І Гітлер знає дуже добре, що саме є політика Советів. Щодо інших союзників Гітлера, то каже Табуї, справа представляється так:

В Італії публична опінія завжди була протинімецька, а нарід розуміє ліпше ніж його провідники, що те, що робить Гітлер, означає усунення італійських впливів в Європі. Під мілітарним оглядом, Італія стала радше тягарем ніж цінним надбутком для Німеччини. Щож дотикає Еспанії, то легко зрозуміти країну неохоту генерала Франка, що вважається ще завше попіраті діяльність „осі“. Еспанія є вичерпана внутрішньо і не може провадити другої війни. Крім цього її явно остережено, що як скоро тільки вона підпише дійсну умову з „осі“, британська флота займе канарійські острови і пічне блокаду Еспанії. А головне заосмотрення Еспанії в поживу відбавляється при допомозі достави британськими кораблями.

Щодо Японії, то нема понинішній день запевнені, що вона заатакує Сінгапур, або загрозить Філіппінам. Як-щоб можливе, було влаштувати тепер голосування в добре поінформованих колах різних столиць над питанням, чи Гітлерові вдасться заключити мир згідно з його бажаннями, то, каже Табуї, у 75 відсотках відповіло було би, що ні. А це сталося би тому, бо тим народам видається цілком природним, що Велика Британія залишиться неугнута, та що Злучені Держави будуть їй помагати з цілої сили. Також тяжко передвидіти, що станеться на Балкан. Ситуація там така, каже Табуї, що не зважаючи, що на уряди є советофільські через поширення там панславізм, головне в Болгарії й Югославії. Та найбільшим ворогом Гітлера, каже Табуї, є Гітлеризм.

Г. Дж. Велс каже: „Днес Гітлер є в'язнем Європи а не її побідником“, бо як довго побити ним краї полишаються його заклятими ворогами, він не досягне нічого. Гітлер про це знає, і з тої саме причини він змінив своє поступування з Францією. Він старається досягнути прихвального співпрацю з її сторонами, бо знає, що нема більшої загрози для нього як зо сторони Польщі, Чехословаччини, Австрії, Голандії, Бельгії та Норвегії, та всіх країв під його пануванням. Наука історії каже, що як побідник є змушений панувати над битими країнами силою, ті краї стаються для нього тягарем. Для Гітлера полишається тому дві дороги. Він може старатися створити Злучені Держави Європи під німецькою гегемонією і показатися великодушним для різних народів, даючи їм певен рід широкій автономії. Другим способом було би застосування теорії „панівного народу“, що полягає на насильному пануванні німцями Європи. Однак той останній спосіб, як вже вище сказано, абсолютно не допише. Як в однім так й другім випадку Табуї сумнівається, що таким способом побудована німецька імперія могла бути тривкою.

СТАВАЙТЕ В РЯДИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКИЙ Є НАЙБІЛЬШОЮ І НАЙСИЛЬНІШОЮ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОЮ ЗАПОМОГОВОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ.

ТРЕБА ЗАХОВАТИ МІРУ

Американизм — це модернізм. „Жити по американськи“, значить жити культурно. Значить і зо всіма вигодами модерної цивілізації, включно до купальні в хаті, радіового апарату, чи подорожування автомобілем, літаком і т. п. На тему „модерної цивілізації“ писав чимало американський філософ Емерсон. Він хотів знати, що ми назагал здобуваємо, а що тратимо в модерній цивілізації. Його висновок був такий, що наша ультра-модерна цивілізація робить нас надто ніжними й мало відпорними на всякі примхи природи. Це правда, що ми нині можемо безпечно їздити по суші, морі та у повітрі, але людський організм при першій ліпшій нагоді подається. Неразлегка простуда кладе нас до ліжка. В переконанні Емерсона ультра-модерна цивілізація вбиває в нас природний інстинкт самоохорони. Колиш було значно фізично значно здоровіше та витриваліше від теперішніх „модерних“ людей.

І в цьому саме лежить відмінна сторінка нашої цивілізації, що дає нам вправді всякі вигоди, але робить нас також машинами, „роботами“. Пересічний американець „почуває себе справжнім американцем, коли він щодня одержує кілька телефонічних дзвінків, курить грубе цигаро, диктує секретарці телеграму та при тому полагодує ще якийсь інший бізнес.

На ті теми можна почути кожної неділі проповіді в американських церквах, де звертають нам увагу на цей ненормальний поспіх американського життя. Американці дуже рідко вживають т. зв. відпочинку. Навпаки, вони думають, що найкраще використовувати час, коли виконують кілька робіт нараз. Треба тільки ввійти до американської голлярні, щоб переконатись як це виглядає.

Загально думаємо, що це у приємному нам житті. До цього способу життя ми так привязалися, що ніяка сила не може нас переконати, що може бути інакше. Як можемо знати, чи яблучний струделє є смачний, коли їдючи його, куримо, чи слухаємо крикливої музики джезу, чи ведемо оживлену розмову нараз з кількома приятелями, які сидять при тому самому столі? Чи це відпочинок або утіха життя? Дуже сумніваємося! Людина може задовольнитись тільки одним на раз. Це фактично не осолода життя, але його комплікування.

Американизм — це модернізм. „Жити по американськи“, значить жити культурно. Значить і зо всіма вигодами модерної цивілізації, включно до купальні в хаті, радіового апарату, чи подорожування автомобілем, літаком і т. п. На тему „модерної цивілізації“ писав чимало американський філософ Емерсон. Він хотів знати, що ми назагал здобуваємо, а що тратимо в модерній цивілізації. Його висновок був такий, що наша ультра-модерна цивілізація робить нас надто ніжними й мало відпорними на всякі примхи природи. Це правда, що ми нині можемо безпечно їздити по суші, морі та у повітрі, але людський організм при першій ліпшій нагоді подається. Неразлегка простуда кладе нас до ліжка. В переконанні Емерсона ультра-модерна цивілізація вбиває в нас природний інстинкт самоохорони. Колиш було значно фізично значно здоровіше та витриваліше від теперішніх „модерних“ людей.

І в цьому саме лежить відмінна сторінка нашої цивілізації, що дає нам вправді всякі вигоди, але робить нас також машинами, „роботами“. Пересічний американець „почуває себе справжнім американцем, коли він щодня одержує кілька телефонічних дзвінків, курить грубе цигаро, диктує секретарці телеграму та при тому полагодує ще якийсь інший бізнес.

На ті теми можна почути кожної неділі проповіді в американських церквах, де звертають нам увагу на цей ненормальний поспіх американського життя. Американці дуже рідко вживають т. зв. відпочинку. Навпаки, вони думають, що найкраще використовувати час, коли виконують кілька робіт нараз. Треба тільки ввійти до американської голлярні, щоб переконатись як це виглядає.

Загально думаємо, що це у приємному нам житті. До цього способу життя ми так привязалися, що ніяка сила не може нас переконати, що може бути інакше. Як можемо знати, чи яблучний струделє є смачний, коли їдючи його, куримо, чи слухаємо крикливої музики джезу, чи ведемо оживлену розмову нараз з кількома приятелями, які сидять при тому самому столі? Чи це відпочинок або утіха життя? Дуже сумніваємося! Людина може задовольнитись тільки одним на раз. Це фактично не осолода життя, але його комплікування.

Система надмірного поспіху дається в знаки більше дітям, ніж старшій генерації. Діти фактично є найбільшими жертвами цього темпа. Шкільні програми, дарма, що пляновані педагогами та вихователями, накладають на дітей такі тягари, що ледви чи тим починаються до успішного їх виховання. Як в школі так і поза школою наші діти мають повно заняті.

Темпо міського життя ще більше утруднює наше життя. Коли ми виходимо „авт“, то звичайно цілою компанією, гуртом. Це в нашому понятті „гуд тайм“, але який же це „гуд тайм“, коли ми не маємо навіть нагоди поговорити щиро й спокійно з одним приятелем?

Це саме можна сказати, коли ходять про наше відживання. Лиш ті люде, що мають родини, можуть мати деяку приємність, коли обідають чи вечеряють. Та велика скількість людей їсть по кафеєтерях та автоматах, де при столах є повно людей, де часто тяжко знайти якоесь місце, головню підчас сніданку чи обідньої пори.

Та все це є лиш одною частиною тої великої машини, якою є модерне американське життя. Та проте не зважаючи на ті недомагання, всюди в світі є міліони, що без вагання замінюють своє життя за американське.

Система надмірного поспіху дається в знаки більше дітям, ніж старшій генерації. Діти фактично є найбільшими жертвами цього темпа. Шкільні програми, дарма, що пляновані педагогами та вихователями, накладають на дітей такі тягари, що ледви чи тим починаються до успішного їх виховання. Як в школі так і поза школою наші діти мають повно заняті.

Темпо міського життя ще більше утруднює наше життя. Коли ми виходимо „авт“, то звичайно цілою компанією, гуртом. Це в нашому понятті „гуд тайм“, але який же це „гуд тайм“, коли ми не маємо навіть нагоди поговорити щиро й спокійно з одним приятелем?

Це саме можна сказати, коли ходять про наше відживання. Лиш ті люде, що мають родини, можуть мати деяку приємність, коли обідають чи вечеряють. Та велика скількість людей їсть по кафеєтерях та автоматах, де при столах є повно людей, де часто тяжко знайти якоесь місце, головню підчас сніданку чи обідньої пори.

Та все це є лиш одною частиною тої великої машини, якою є модерне американське життя. Та проте не зважаючи на ті недомагання, всюди в світі є міліони, що без вагання замінюють своє життя за американське.

ТУРИН ЗНОВУ БОМБАРДОВАНИЙ.

Британські летуни знову перелетіли Альпи і бомбардували місто Турин, що є положене в північній Італії і є дуже важним промисловим центром, головню зо огляду на продукцію літаків.

ГОТУЮТЬСЯ ДО ВИСИЛКИ ВІЙСЬКА ДО ЕВРОПИ.

40,00 британських вояків відбули спеціальні вправи, що тривали три дні, а підчас яких вчили їх методи висідання на європейський беріг.

Майже половину всього паперу на світі виробляється в Злучених Державах, які тепер найбільше його зуживають. Друге місце щодо скількості виробу паперу займає Канада.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

С. ЧЕРКАСЕНКО.
ПРИГОДИ МОЛОДОГО ЛИЦАРЯ
РОМАН З КОЗАЦЬКИХ ЧАСІВ
ТОМ II.
(96)
Запалали палати кафеського мурзи, понесли полум'ям, загоготали палиці кафеських багатів і всякі інші будови. Та вже не було кому ні плакати, ні голосити по них. Вітер із моря поніс густі дими від пожежі ще три дні тому безтурботно веселого й казково-ярного міста зеленими лісами й крутими горами аж у глибні дряпного Криму, лякаючи його хижачею населення; воно й не підозрівало, що цими димами котяться й стелються по татарській землі море горя невольницького, народнього, українського...

Згуки сурми козацької поскликали до пристані всіх, хто ще загаявся десь у місті. Гетьман вів усіх сидати на чай, на галери — де кому належало. Лишив тільки одного байдака з старими, випробуваними в багатьох облогах (Кизикермен, Аслан-город, Очаків тощо), налігали вибухового порохоу. Сам зійшов на свою галеру останнім, і коли вона виплила далі від берега, перекрестився, знов надів шапку й махнув булавою. Звятижна виправа, наладована донесенням всякими добрими та визволенням із неволі людом, за хвилю гойдалася геть-геть від берега, де й зупинилася, щоб подивитися на

кінцеву картину своєї відчайдушної роботи.
Минали довгі-довгі хвили дождання.
— Та що вони — послули там? — нетерпеливився гетьман, стоячи на чардаку своєї галери, оточений своєю старшиною.
— Нелегка, батьку гетьмане й забарна робота, — завважив Бородавка, також не відриваючи очей від берега.
— Знаю, що не легка, а тяжка й мудра, але хіба їм перш...
Він не встиг докінчити слово, як у кількох місцях фортеці й замків зазвучав над стінами чорно-багровий дим, і страшні вибухи, один за одним стрясли повітря так, що аж судна козацькі загойдалися на хвилях: стіни тріснули, хитнулися й важко нахилилися в море. За цими вибухами почалися другі, треті й четверті. Місто, ліси й поближкі гори обкутали густим димом; але й у диму видно було, що від Кафи залишилися самі згради та руїни.
Гетьман здійняв шапку, опустився на одно коліно й промовив:
— Безмірно вдячен Тобі, всемогучий Боже, що з великої милости своєї поміг мені, нікчемному, виконати мій давній замір — зруйнувати це гніздо християнського горя, сіз і крові. Славаж Тобі, нашому Помішникові й Крохотелю, во віки й віки!...
— Аміні! — озвалася старшина.
А бистроокий Хмель із побратимом уже показували руками праворуч і сміялися.
— Та нехай мені нечистий плоне в пику, коли то не орда татарська! — гукнув Граб.
Всі зареготалися, а гетьман стурбувався. Він також заглянув, як сила татарська на конях укрила не далеко від передмістя все згіря правого боку.
— А наші палії! — тупнув він ногою, — палії наші!...
Бачущий Граб підійшов до Сагайдачного й нахилившись до нього, показав йому рукою на байдака, що, відчаливши від берега, чимдуж пустився в море від пристані.
— Ага, — муркнув гетьман про себе. — Слава Богу.
Кілька вершників, заглядаючи байдака, відокремилос

від своїх і пустило коней навчило, як тяжко тужить дівчина. З окремих кинутих ніби ненароком, ніби так собі, між іншим, уваг, зміркувала старенька вдова, що донька її не так тужить тим, що його нема, як невідомістю, чи живий він, чи може-його й на світі нема. Козацькаж доля така: сьогодні жив ти, красуєшся на Божім світі, гуляєш безтурботно, а завтра — полягла завзята голова десь у бою з бісурменами; і добре ще, коли ти значний або уславлений чимсь лицар, — хоч пам'ять по тобі лишилась, хоч люди знають, що ти там або там поляг на славу товариства; а коли ти собі простий, звичайний, що їх більшість, козак, то ні в кого й не довідається навіть про смерть твою.

Чи не так було з Павлом?... Минула весна, коли він мусів податися на те Запоріжжя через лихих людей, минуло літо, ось уже й друга Пречиста відійшла, а про парубка ні слуху, ні вісти. Невизразно луною докотилися до Канева поголоси про славну звиту Сагайдачного під Очаковом, збудили були деякі надії на

рух, слово, — тільки воно бачило, як тяжко тужить дівчина. З окремих кинутих ніби ненароком, ніби так собі, між іншим, уваг, зміркувала старенька вдова, що донька її не так тужить тим, що його нема, як невідомістю, чи живий він, чи може-його й на світі нема. Козацькаж доля така: сьогодні жив ти, красуєшся на Божім світі, гуляєш безтурботно, а завтра — полягла завзята голова десь у бою з бісурменами; і добре ще, коли ти значний або уславлений чимсь лицар, — хоч пам'ять по тобі лишилась, хоч люди знають, що ти там або там поляг на славу товариства; а коли ти собі простий, звичайний, що їх більшість, козак, то ні в кого й не довідається навіть про смерть твою.

Чи не так було з Павлом?... Минула весна, коли він мусів податися на те Запоріжжя через лихих людей, минуло літо, ось уже й друга Пречиста відійшла, а про парубка ні слуху, ні вісти. Невизразно луною докотилися до Канева поголоси про славну звиту Сагайдачного під Очаковом, збудили були деякі надії на

те, що хтось із невольників, вертаючись додому, занесе ненароком звістку й про Павла; але ось і справді поверталися деякі визволенці зпід Очакова, а про Павла як не чути було, то так і досі.

Навіть Крига нічого не чує, хоч він і в уряді козацькому й усіх заїзжих та персіжих людей бачить більше. А тут ще запорожці оті, як змовилися; то було нема того тяжня, щоб якісь із них не вишталіли по місті, а це, як виїхали тоді оті, що з Кригою наїхали були, дак відтоді ані одніснького. В поході всі, чи що?...

Орися тужила, — поемутіла, скулала. Що-правда, з літом Божим і роботи тієї наспіло аж над силу, — самі жнива хоч кому дадуться в знаки, — але той захований смуток в очах і тиха задумчаства — промовляли не тільки про втому тіла. Була в гіршому становищі, ніж він, її Павло.

(Дальше буде).
Одна добра мати вартує більше ніж сто добрих учителів.

З ДНЯ

БАРАН ГНІВАЄТЬСЯ.

Ще сонце було високо на небі, як баран уже перестав скубати траву. Не до їди йому було. Він був дуже гнівний. З люті тупцював ногами, потрясав головою та вряжди заборював рогами землю, немов хотів знищити якогось невидимого ворога. Накінець він пристанув, підняв високо голову, стрясся цілий і подався до пса вівчур на дебат.

Зблизившись до вівчур він навіть не поздоровив його добрим словом, а почав форкати носом та рвати під собою землю. Далі положився на землю, обернувшись до вівчур задом. Вівчур дрімив і лиш одним оком слідував за бараном. По хвили мовчання він заговорив до барана: „Ну, говори вже, що тебе так лютий?“

ОБВИНУВАННЯ.

Ще трохи помовчав баран, а далі висипався: „Соромно, що ти в своїй лютості і засліпленості дебатувати над поважними справами зводиш до глузу. Кинь собі з мене, з моїх овець, з цілої народної справи. І хто ти такий, що кпиш собі зо всього? Ти наймит того, що поневоле громаду, ось що. Ти служиш не громаді, а її гнобителів і визискувачів, котрий доїть овець отару, стриже, вбиває для своїх цілей. Зате я, баран, є захистником своєї громади, її членом і оборонцем“.

Від тих обвинувачень вівчур ставало все важче на серці. Вкінці він промовив: „Ти глумишся, брате баране. Я не глумлю собі ні з тебе, ні з себе, ні з народної справи. Я лиш гумористично закраску деколи даю нашій дебаті, щоб люди з відпруженою, легкою душею могли за нею слідувати. А також, щоб у бігу дебатів не винтовувались два фанатичні табори, до яких вже не промовить ні найрішівший аргумент. Гумор розбурхоє людей, вбиває їм у їх серці та відкриває на острів брами для річового думання. Ось це причина, чому я деколи в гумористичний спосіб представляю тебе, себе, наших овець“.

БАЛАМУТА.

„Може ти брате баране і добрий чоловік“, продовжав вівчур, „але ти ширш серед загалу баламуту. Ти пантеличиш овець, викликаєш в їх умі духове замішання по якимсь сідіе суспільне замішання. З твого навчання віця не набере розуму, тільки загубить той, що має. Ось, наприклад, ти гарячо вихвалюєш соціалізм, робишся чемпіоном соціалістичної науки; говориш, що все, що на світі доброго сталося, завдячувати треба соціалізму. А водночас голосуєш не на соціалістичного президента кандидата, тільки на капіталістичного. Ти лиш вивиснюєш, що треба було так поступити з тактичних зглядів, бо, мовляв, соціалістичний президент був би все одно не вийшов, а поступивший із двох капіталістичних президентів міг був провалитись. Це гарно, що так вивиснюєш справу. Я приймаю це за річовий аргумент. Значу лиш, що таке пояснення треба було дати перед виборами, а тоді я не дорікав би тобі, що хоч на ціле горло хвалиш соціалізм, в практиці відступаєш від нього. Також, брате баране, на будуче зятям собі, те, що тепер кажеш, а саме: ти голосував на поступовішого із двох капіталістичних президентських кандидатів з тактичних зглядів а в дійсності ти далі вірно стоїш з соціалістичними провідниками. Не викручуйся, як я колись тобі це нагадував.“

ДАЛЬША БАЛАМУТА.

„Баламутиш вівці також тим“, продовжував вівчур, „що виголошуєш похвали на адресу теперішнього устрою, а водночас глумишся вцілому капіталізму та називаєш капіталістичним прихвостнем мене, зате, мовляв, що я пробує деякі прикмети капіталізму оборонити. Чи це гарно так робити, брате баране? Коли цілий капіталізм справді така страшна, жорстока, кровопийча система, то як та система могла видати плоди, якими ти захоплюєшся і їх благословиш?“

„Правда, ти нині поправився і кажеш, що ти є проти „консервативного капіталізму“. Знаменито, чудово. Я насправду тишуся, брате баране, що ти вже починаєш кваліфікувати та розрізняти капіталізм і тепер додаєш до нього прикметник „консервативний“. Це величезна зміна в поглядах, хоч ти цього і не завважуєш. Це так само, як би хтось говорив: „всі люди злочинці“, а опісля поправився і сказав: „деякі люди злочинці“. Перше твердження — цілковита брехня, друге — цілком права. Отож держись і на будуче того поділу, а все буде гаразд. Старайся також ступнево точно означати, що думаєш під прикметником „консервативний“.

ЗАПЕРЕЧЕННЯ.

„А вже безпідставно твердиш, що твою організацію я згрідливо назвав отарою овець. Згрідливість в тій назві нема ні крихітки. Коли ти баран, а я вівчур, то отара, яку стережемо — вівці. Не я, брате баране, тільки твоя організація не згрідливо відзивається про мою організацію. Дня 10 серпня 1939 твоя газета сказала про мою організацію, що „якби не факт, що велика частина нашої еміграції невинно вбиває і йде за найбільш трикуткою фразою, не розбираючи її змісту“, то моя організація „не булаб найбільшою“. Отож, коли вибираєшся комусь закидати гріх, оглянься добре кругом себе.“

„Кажеш, що ти оборонець овечої отари, а я служу гнобителів, визискувачів отари. Нехай тобі буде й так. Але, якби вовки вискочили з ліса то хто побіг би на оборону цієї отари? Чи пастир наш визискувач, я не знаю. В мене це символічна фігура. Це немов наш національний вівтар, який раз обсипує нас всякими ласками, а раз вимагає від нас найвищої жертви“.

Сирий шовк виробляли китаїці коло 150 року перед Христом.

ВІСТІ З УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ

Виступи національного хору В. Божика в Новому Янчі й Криничі.

Український національний хор, під орудою Володимира Божика, заїхав на гостинні виступи з Кракова до Нового Янчі й Криничі. Дня 9 жовтня ц. р. хор виступив у Новому Янчі в салі Сокола, 10 жовтня у Криничі в міському театрі, а 11 жовтня повторив концерт у Новому Янчі. Нові солісти, зокрема новий соліст-баритон Василь Матіаш, внесли багато мелодійності й настрою та викликували кількакратні овації. Сам диригент, який переживає, як це видно, кожну пісню, дав своїм милим тенором у двох сольоспівках на тлі хору найкраще відчувати ліризму й тонкого душевного настрою. Добре було, якби хор мав на зміну дві програми та міг виступати двічі одного дня, що не раз булоб кінечне з огляду на селян, які не можуть приїздити з сіл, та ще в будень, пізно вечером; для них треба булоб такі імпреси давати, в неділю зполудня. Зачуємо, що хор гоститиме в Горлицях, може в Яслі, а напевно в Яноні; опісля перейде до Перемишля, Рясне та Ярислава. Всюди туди повинні прибути на концерти селяни — лемки з сіл, щоб почути найкращий під цю пору наш національний хор, яким захоплені і чужинці. Хор виконує велику місію поширення української культури і пробудження національної свідомості української Лемківщини.

На Криниччині.

В Криничі відбулося на міському стадіоні Спортове Свято заходом місцевого Українського Допомогового Комітету. До участі в святі зголосилася молодь із Відділів Виховання — Криничі, Нового Янчі, Криничі — села, Солотвин, Щавника, Лабової, Вафки й найчисленніша — віршево зорганізована молодь із куреня молоді в Яноні, що прибула на свято вантажним авто в числі 30 осіб. Свято відкрив інсп. Роман Левицький, вітаючи змагунів з Криниччини й Яноні, підкреслюючи, що це свято являється початком пляногового спортового виховання лемківської молоді.

На Яніччині.

Загочев, це одне зі свідоміших сіл Балгородщини. Існує тут від десятиліть кооператива та кружок „Сільського Господаря“. Батьки та діти звели героїську боротьбу з т. зв. „лемківським букварем“. Цілі томи можна було написати про переслідування українських дітей польськими вчителями за християнський привіт „Слава Ісусу“.

Христу“. З вереснем 1939 р., село почало нове життя. Першого листопаду замайв жовто-блакитний прапор на Народному Домі. Це Загочівці святували роковини нашого зриву. В грудні в нашій школі загомоніла рідна мова, задзвеніла наша пісня. Це почали працю українські вчителі. Громадяни прийняли їх зі щирим серцем та великою радістю. Разом з працею у школі почалася праця серед старших. Зорганізовано вечірні курси українознавства та для неграмотних. — Відсвятковано роковини 22 січня. В лютому шкільна молодь дала виставу „Серед Ангелів“, що пройшла з великим моральним та матеріальним успіхом. Заходом управління місцевої школи Ол. Стецишина основано читальню „Просвіти“, що згуртувала 80 членів. При читальні повстала секція фізичного виховання. Першою працею читальні було підготування шевченківського свята разом зі школою. Свято відбулося. Салі „Народного Дому“ була повна як ніколи досі. Програма складалася з таких точок: „Заповіт“, „Реве та стогне“, „Садок вишневий“ — в виконанні мішано-го, жіночого та дитячого хору; інсценізації „На Великдень на соломі“, „Наймичка“ та „Розрита могила“; відповідно дібрані діалекти. Хори відспівали пісні бездоганно, сольову партію в „Заповіті“ виконав учитель з Новосіток В. Добрянський. Велике враження викликала інсценізація „Розрита могила“, що її з великим чуттям виконали доньки полк. Стефанова. Вступне слово виголосив управитель школи О. Стецишин. Академію закінчено відспіванням українського національного гімну. Свято підготувала дружина управління школи, вчителька Ірина Стецишин. Праця в селі йде далі.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS

UKRAINIANS MARK ANNIVERSARY OF CHURCH LEADER

Andrew Sheptytsky Now a Russian Prisoner for Second Time in Decade

Several hundred local Ukrainians of Greek Catholic faith participated yesterday in a triple celebration marking the 75th anniversary of their great Metropolitan Andrew Sheptytsky, who is, for the second time in a generation, a prisoner of the Russians.

Bishop Ivan Buchko of Lwow, eastern Galicia, now western Ukraine, who formerly worked with the Metropolitan and who is the newly appointed auxiliary bishop of the Ukrainian Greek Catholic Diocese in America, came here for the event.

He celebrated a four-hour pontifical mass in SS. Peter and Paul Ukrainian Greek Catholic Church, 2230 W. 7th street, in the morning, spoke in the afternoon at a concert program in the Ukrainian National Home, 2253 W. 14th street, and was guest of honor at a banquet in the same place at night.

Old and Paralyzed

"Though he is old, paralyzed and a prisoner, Metropolitan Sheptytsky will live until Ukraine is free," Bishop Buchko said.

"Ukrainian nationalists are the flower of the Ukrainian nation. Nationalism coupled with faith in God is the only salvation of our Ukrainian people. They are eagerly waiting for the opportunity to fight for their freedom again."

"My fervent wish is that you build a school here in Cleveland which will assure the Ukrainian language and traditions a continued existence as in other parts of this country," Bishop Buchko concluded.

Concert Speakers

At the afternoon concert the Rev. Fr. Dmytro Gresco, new pastor of SS. Peter and Paul Church, and Attorney Omer E. Malisky spoke. Dmytro Szmagala, vice president of the church council, was toastmaster at the evening banquet.

(CLEVELAND PRESS, December 2, 1940).

ЗАВІВ

до святкування 75-літньої річниці народини МИТРОПОЛИТА АНДРІЯ ШЕПТИЦЬКОГО.

Для кожного свідомого українця в цілому світі являється самозрозуміла потреба віддання пошани найбільшому під сучасну пору синові Української Нації, Митрополитові Андрієві Шептицькому. Його всестороння діяльність на церковному й народному полі стала взірцем для теперішніх і майбутніх народних провідників, а його беззастрешня лояльність і вірність ідеалам, що він їх проповідував, зробила з нього вже тепер легендарну особу, вищу понад усякі ріжниці поглядів серед українського народу.

Підписаний Комітет звертається оцим до всього українського загалу в Америці із зазивом відсвяткувати достойно 75-ліття його народини, що припадає саме цього року. В тій цілі Комітет ззиває українські громади, парафії, товариства, організації, установи, щоб з цієї нагоди влаштували ювілейні торжества на честь Митрополита Шептицького в довільному часі, починаючи від богослужень в наміренні Ювілята й Українського Народу.

Головне Ювілейне Свято старанням підписаного Ювілейного Комітету відбудеться В НЕДІЛЮ, 29 ГРУДНЯ 1940 В МІСТІ НЬЮ ЙОРКУ.

Того дня відправиться в церкві св. Юрія торжественна Архієрейська Літургія в наміренні Ювілята, а ввечерю в годині 8, в салі Тавн Гол (113 Вест 43 вулиця) відбудеться Академія-Концерт при співучасті найвизначніших українських артистичних сил і Злучених Хорів ньюйорської округи.

Весь чистий дохід із заданого концерту призначає Комітет на створення стипендії ім. Митрополита Шептицького для студентів Української Колегії в Стемфорді.

Комітет ззиває оцим Українське Громадянство, щоби на цю ціль призначило дохід з торжеств на честь Ювілята.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

UKRAINIAN DEM. CLUB OF NYC TO HOLD ANNUAL BANQUET

It is with pride that the Ukrainian Democratic Club of New York City announces its Eighteenth Annual Banquet to be held at the Hotel McAlpin, January 26th, 1941, at 7:00 P.M. Assemblyman Marcel Wagner will act as Toastmaster.

Everyone who is interested in Ukrainian activities in America should attend; not only to do honor to the Toastmaster, Assemblyman Marcel Wagner, but also to give inspiration to others of the new generation of Americans of Ukrainian descent who are doing so much to reflect honor upon our people in this country.

Reservations should be made now! Tickets are \$3.00 per person. Two halls have been reserved, one for the banquet and one for dancing. Those desiring to attend only the dance following the Banquet may do so. The admission to the dance is only \$1.00.

ГОЛОВНИЙ КОМІТЕТ ЮВІЛЕЙНОГО СВЯТА НА ЧЕСТЬ МИТРОПОЛИТА ШЕПТИЦЬКОГО:

† Іван, єпископ, голова; о. Філімон Тарнавський, о. Антін Лотович, о. Володимир Лотович, о. Лев Чапельський, о. Максим Кінаш, о. Мирон Данилович, о. Іван Шуховський, о. Іван Забава, Роман Слободян, Теодор Чемерис, — члени.

ЗАГАЛЬНИЙ ЮВІЛЕЙНИЙ КОМІТЕТ СВЯТА

представники установ і організацій:

Роман Слободян, від Українського Народного Союзу; о. В. Лотович, від Провидіння; о. П. Процько, від Української Католицької Вищої Школи в Стемфорді;

о. Андрій Сенишин, від Чина св. Василія Вел.;

С. Йосафата, від Чина СС. Василіанок;

С. Єлисавета Касіян, від Згромадження СС. Службниць;

Мати м. Марія, від Дівочої Академії СС. Василіанок у Факс Чейз;

Соня Микитка, від Союзу Українок Америки;

В. Черватюк, від Організації Державного Відродження України;

Ст. Галичин, від Українського Золотого Хреста;

Е. Піддубчиний, від Ліги Української Католицької Молоді;

Д-р М. Сіменс-Сімович, від Союзу Гетьманців Державників;

М. Гаврилко, від Товариства Українських Професіоналістів;

Т. Касків, від Злучених Хорів Ньюйорської Округи;

М. Пізнак, від Центрального Комітету Українських Організацій міста Нью Йорку;

Д-р Галан, від Центрального Комітету Українських Організацій міста Філадельфії.

A CORRECTION.

In yesterday's "Z Dnia" column, under sub-heading "Our 'Ism'", the sentence that read "And we'd be very happy if the same blessings or nearly the same, could descend upon nearly unfortunate beings..." should have read the same as above except the last phrase which should have read "...could descend upon those unfortunate beings..." — Editor.

Дарунок.

— Що тобі тато подарував на іменини?

— Апарат до гоління.

— Якто, прецінь тобі щойно 9 літ?

— Нічого, тимчасом тато буде голитися.

Не женися ні з грішми, ні без грошей.

Добре слово коштує мало, а вартує много.

РІЗДВЯНІ КАРТКИ

5 ЦЕНТІВ ОДНА

6 3A 25 ц.

з конвертами

з гарними віршами.

СВОБОДА

83 GRAND STREET

JERSEY CITY, N. J.

Не чекайте до останньої хвилини, замовляйте картки тепер, поки ще є добрий вибір. Замовлені пізніше різдвяні посилки можуть задержатися на пошті через святкову глоту й Ви їх не отримаєте на час. Вишліть моні-ордер, або марки сьогодні і будьте певні, що будете мати чудові картки на Різдво.

Також маємо гарні картки з українськими вішнінками в колірках, які також можна ужити на Різдвяні картки. Ці картки продаються без конверток по 5 ц. за штуку, або по 25 ц. за 6 штук.

ЗАРЕЗЕРВУЙТЕ ДЕНЬ 26. СІЧНЯ 1941.

- на -

БЕНКЕТ і БАЛЬ

УКРАЇНСЬКОГО ДЕМОКРАТИЧНОГО КЛЮБУ

HOTEL McALPIN, Broadway at 34th Street, NEW YORK

За дальшим огол. глядіть у часописі „Свободи“.

Заходами Української Католицької Дієцезії

29. ГРУДНЯ 1940. 8. ГОДИНА ВВЕЧІР.

НЬЮ ЙОРК, TOWN HALL (113 WEST 43 ST.)

75-ліття Митрополита ШЕПТИЦЬКОГО

УЧАСТЬ БЕРУТЬ:

ЗЛУЧЕНІ ХОРИ СІМОХ ПАРОХІЙ — 300 СПІВАКІВ

диригент: ОЛЕКСАНДЕР КОШИЦЬ

МАРІЯ СОКІЛ — АНТІН РУДНИЦЬКИЙ — РОМАН ПРИДАТКЕВИЧ

БІЛЕТИ (в ціні: 2 дол., 1.50 дол., 1 дол., 75 і 50 центів) набувати можна: в укр. кат. Парохіях Нью Йорку та околиці; у „Сурмі“ та в п. Задоренького; в Карпатія Гол; в книгарні „Свободи“.

РУМ ДЛЯ МОРЯКІВ. — В англійській флотії ще й досі удержується звичай давати кожному морякові чарку руму при обіді, котрий то звичай заведено в 18 столітті.

ТЕПЕРІШНЯ ВІЙНА
І УКРАЇНСЬКІ МАРКИ.

Перед війною українські марки були дуже дорогі і не можна їх було навіть купити, бо протягом двадцяти літ вони вже добре розложились в збірках багатих людей. З українців дуже мала горстка людей посідала більшу кількість українських марок. Та й ті, що мали, згодом були змушені їх продавати задля браку гроша та через еміграційні злидини.

І так усі українські надруки тризуба на російських марках є в руках німецьких збирачів та торговців марками. Вони накладають на них таку ціну, яку самі хочуть. У Німеччині існували перед війною кілька товариств збирачів марок України. Вони мали свій орган п. н. "Український Філіателіст", який виходив у Відні понад 15 років у двох мовах: українській і німецькій. Видавцем його був великий український філіателіст, д-р Іван Турин. Мабуть не одному з читачів "Свободи" буде цікаво знати, яким способом українські марки дісталися в німецькі руки. Кожен з нас знає ті часи, коли творилася Українська Держава. Знаємо, що на території давньої Росії було тоді багато німецького війська. Між ним було чимало збирачів марок, а навіть спекулянтів. Ото вони ті марки по більшій частині купували чи діставали їх іншим способом. Пізніше, вже з початком 1920 року, український уряд стягнув з обігу всі ті надруки марок з почт і в місяці липня того року ті марки були продані двом німецьким торговцям марок. За ті гроші замовлено тоді новий наклад українських марок. Це так звані Лляустровані марки, яких є 14 в цілій серії. Вони ніколи не були в обігу, бо зараз потім, як їх видрукували, більшовики заняли Україну.

І ті марки німці купили і порозсилали їх по цілому світо-

ви, роблячи на тім інтерес. Ті марки мають тепер різні збиранці й про них ще й тепер пишеться по світових філіателістичних журналах. Підчас війни, яка ведеться вже другий рік в Європі, нищиться людський здобуток культури. Нищаться музеї, бібліотеки, а між ними і марки. Багато збірок марок уже знищені війною. Багато збирачів марок, тікаючи перед ворогом, беруть свої колекції зі собою і продають безбачливо, щоб тільки врятуватися від голодової смерті. Досі до Америки пришло вже багато ріднородних марок. Між ними є і українські. Недавно набув я дуже дешево гарну збірку українських марок від німецького збирача, який перебуває в Англії. Це вже друга збірка українських марок, які я купив цього року. В останнім числі марочної газети "Вестерн Стемс Колекшн" оголошують, що будуть продані різні колекції марок на ліценції, а між ними є і українська колекція. Ліценція відбувається листовно. Реченець кінчиться 12 грудня. Ціна за українську колекцію іде від \$45 вгору. Хто вишле найвищу ціну, той одержить марку. Хто хотів би купити українську колекцію, хай шле свою ціну, або лише про інформації до E. Long, 203 Market St., Harrisburg, Pa. Ліценція йтиме число української колекції є 420. Тепер є для нас нагода набити хоч малу частину наших марок, які досі були в чужих руках. На жаль в Америці між нашими людьми філіателі є дуже мало розвинена, не рахуючи вже старшу еміграцію, теж і тут роджене покоління не перенялося тим гарним спортом, яким є філіателія, що так дуже поширена в Америці.

Осип Кочан,
223 Reichman St., Joliet, Ill.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО
СОЮЗУ, А ТИМ-
САМИМ СТАВАЙТЕ СПІВ-
ВЛАСНИКОМ ШІСТЬ МІЛІ-
ОНОВОГО МАСТКУ ЦЕЇ
ОРГАНІЗАЦІЇ.

Жан Рамо.

ЧАРІВНИК

Спеціальністю Гюріката, чарівника з Лянторта, було відшукувати пропавші домашні звірята. Коли, в околиці Лянторту, пропала кому корова, приходив її власник за порадою до Гюріката. За невеличку винагороду Гюрікат зобов'язувався віднайти пропавшу худобку. Та не лише корови, зверталися до нього також у справі коней, гусей, качок, індиків, пропавших грошей. Ба, немало людей зверталося до нього за порадою на випадок пропасниці й інших недуг. Це немало сердило округного лікаря з Лянторту, старого добродія, що не знав жартів, коли хто незаконно брався виконувати лікарську практику.

— Я вже дам науку вашому Гюрікатові, — говорив у неділю громадянам, що збиралися були під липами коло церкви. — Він такий сам чарівник як ви, а не має більшої сили, ніж вуха мого пса! Звичайний обманець!...

З тими словами, добрячі селяни лянторські, здавалося, погоджувалися зовсім. Справді — говорили, бо хотіли бути вдячні округному лікарю, та в душі вірили, що їх чарівник знається з чортом, а самособою, що чорт мудріший, ніж усі вчені в Парижі.

Зрештою, як можна було сумніватися про Гюрікатову силу?

— Дай мені твою шапку, — сказав сусідові, який до нього прийшов за порадою. — Вклади, я тимчасом буду робити мою роботу.

Потім вийшов із сусідовою шапкою за дверима, які замкнув за собою з великим лоскотом і замкнув на засуву. За хвилиночку почув сусід, як Гюрікат говорив сам зі собою, питається та приказує: "Скажи мені, де воно! Слухай мене! Не муч того будного чоловіка! — кричав, а гострий запах сірки розходився по всій хаті."

За кілька хвилин увиходив Гюрікат якийсь сумний на лиці, начеб звів бій із кількома силами та сказав:

Тут маєш шапку, приятелю! Олівочі підкинь нею вгору над головою і затам собі добре, де впала. Те, що ти втратив, найдеш у цьому напрямі, коли ти, самособою, чесна людина. Воно десь у напрямі сего господарства, наліво недалеко поля, де росте кропива... Бувай здоров! Нагороду вкни до скарбонки, а горе тобі, колиб ти вкнивав фальшивий гріш!

Так говорив чарівник селянам із Лянторту й іншим. Невжеж міг хтось заперечувати, що він не був у порозумінні з вищими силами?

Не все жадав шапки від клієнта, часом також казав собі дати палицю або ремінь, а все звертав предмети, що від них заносило сіркою, що найправдоподібніше походила з дрогерії Бартоля з Мон Марсан.

Раз пригодилося чарівникові Гюрікатові дивна пригода: пропала його власна корова. Боже, як це все перемінялося на зле...

Шукав усю ніч за коровою, по доволічних пасовищах, та не знайшов. Шукав і в сусід-

ПОПРОБУЙТЕ
ЧИСТІ ПРИРОДНІ ЛІКИ
ЕВРОПЕЙСЬКІ ЧАЇ:

1. ГРУДНИЙ ЧАЙ — для тих, що терплять на кашель і продуктивні подражання аналізок простуду.

2. ШЛУНКОВИЙ ЧАЙ — для тих, що терплять на шлункі і кишкові недомогання: газ і загу, спричинену надмірною клясу в шлунку й часове затвердження.

3. ДІОРЕТИЧНИЙ ЧАЙ — для тих, що терплять від запору сечі, пригнітеного подразнення міхура й сечового проводу, та болі крижів від простуду.

4. ДІОРЕТИЧНИЙ ЧАЙ — для тих, що терплять від запору сечі, пригнітеного подразнення міхура й сечового проводу, та болі крижів від простуду.

Ціна \$1.75 за пакет.

Посилайте свої замовлення до: Mrs. GRETA LESKOVAR, 507 E. 73 St., New York, N. Y.

BATES & ANDERSON
ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ
HUDSON, N. Y. ТЕЛЕФОН: 172
Католицький асистент

ДУМАЙТЕ ПРО ЦІНУ!
Ми не жадаємо від тих, котрі до нас приходять, щоб вони забули про ціну, або не питалися за неї; ми з власної пошуки цю справу підносимо.
Як кому на тім залежить, то може переконатися з власного досвіду, що наші ціли є якнайбільш умірковані; вони є приступні для кожної родини, без уваги на обставини.
STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS
77 Morris St., Jersey City 34 E. 25th St., Bayonne
Phone: Bergen 4-5989 Bayonne 3-0540

ТАРЗАН, ч. 172. Стежі в нетрах.
Як сторож замахнувся мечем, Тарзан сів на його за ногу.
Сторож заточився і впав на землю.
Скоро Тарзан підняв Джейна на мур, а описав спустив на другу сторону. Далі вони обом втекли в нетри.
Тепер з веж роздалися бубнові знаки до стеж у нетрах, щоб вони наглядали за втікачами.

БІЗНЕСОВІ НАГОДИ.
НАДЗВИЧАЙНА НАГОДА ДО УЧАСТИ В ДОБРЕ ПОПЛАТНОМУ БІЗНЕСІ.

що існує понад 20 літ, постійно зростає і модернізується. Бізнес вимагає негайного поширення. Основник і власник підприємства, який до підприємства активних співзасновників, які зможуть не лише закупити в підприємстві уліди, але й вкладати в нього свою працю.

Таким співзасновником буде гарантовано в підприємстві праця як сейчас. Вимагається доброго знання англійської мови.

Зголошення до приступлення до підприємства адресувати так:

Z 516
с/о SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ПОВІДОМЛЕННЯ

У часі кризи, що наступила після звісного нещастя в Українському Народному Домі в Нью-Йорку в грудні 1939 року, гр. Василь Лазута і я перебрали на себе добровільно обов'язок не допустити до запропащення будинку, який є власністю спілки "Українців Ділопмент Корпорейшн", а в свій більшість уліди має Українське Допомогове Товариство "Дністер", від 361. Українського Народного Союзу.

З кінцем листопада м. р. влада дозволила на повноте відтворення гостиниці з повним дозволом на продаж гарячих напоїв і на відтворення ресторану. Назву "Українців Гол" переіменовано на "Карпатія Гол" і тут тепер відбуваються різні підприємства і збирання. Тут теж приміщені товариства і робітничі юні. Я вважаю свій обов'язок за сповнений і даю нагоду кожному заінтересованому переіменувати гостиницю на співзасновність під такими умовами, що вийдуть на хосен установи Українського Народного Союзу. Хто має відповідну підготовку і готівку, хай зголошиться до канцелярії Українського Народного Союзу "Карпатія Гол".

СЕМЕН ДЕМІДЧУК,
секретар спілки "Українців Ділопмент Корпорейшн".

НАША ПАТЕНТОВАНА
МАСТЬ

лікує скалчення, опечення, лоповчення, струпи на голові, лишей, "рожу", згання пухлину і добра теж на ослаблені ноги. Цю мазь разом з ужиттям нашій мазі біль переіменувати в короткі часі. Ціна не велика. Малій стоїть 60 центів, більшій \$1.00. Замовлення присилайте на адресу:

ЮРКО САГАН,
1200 SO. HEALD STREET
WILMINGTON, DEL.

Чи нас болять крижі, плечі, руки або ноги, маєте лямбого, сайнус, артритис, юратис або персайтус? Як так, ви можете облекшити собі болі Діатермією (Прогріванням) Короткими Хвилями, які ви самі легко можете собі приміняти. Пробі даром. Наймається або продається.

84-5
DIATHERMY SERVICE,
667 Communipaw Ave., Jersey City
BERgen 3-3335.

БОЛІНІТ

Рани на ногах, опухлі ноги, набряклі жила, болючі ноги, флєбіти (запалення жил), напухлі або болючі коліна чи істокни і ревматичні ноги успішно лікуємо новими європейськими методами без операції.

Офісові години: щоденно від 1 до 6 вечір, в понеділки і четверги від 1 до 8:30 вечір. Немає урядових годин у неділі.

Dr. L. A. BEHLA
320 W. 86 St., New York City
Близько Бродвею.

ЕВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ.

ПІДПІРАЙТЕ СВОЇХ
БІЗНЕСМЕНІВ.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК
НА ФІЛАДЕЛЬФІЮ
І ОКОЛИЦЮ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І ВНОЧІ

СЕМЕН П. КАНЯ
Український
ПОГРЕБНИК
Ціна похорон
навіть за \$150
433 STATE ST.,
PERTH AMBOY, N.J.
Phone: P. A. 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Обслуга шира і чесна.
Main Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

Branch Office (Філія):
969 SOUTH BROAD ST.,
TRENTON, N. J.
Phone: Trenton 8588

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребам по ціні так
низькій як \$150
Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th St., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

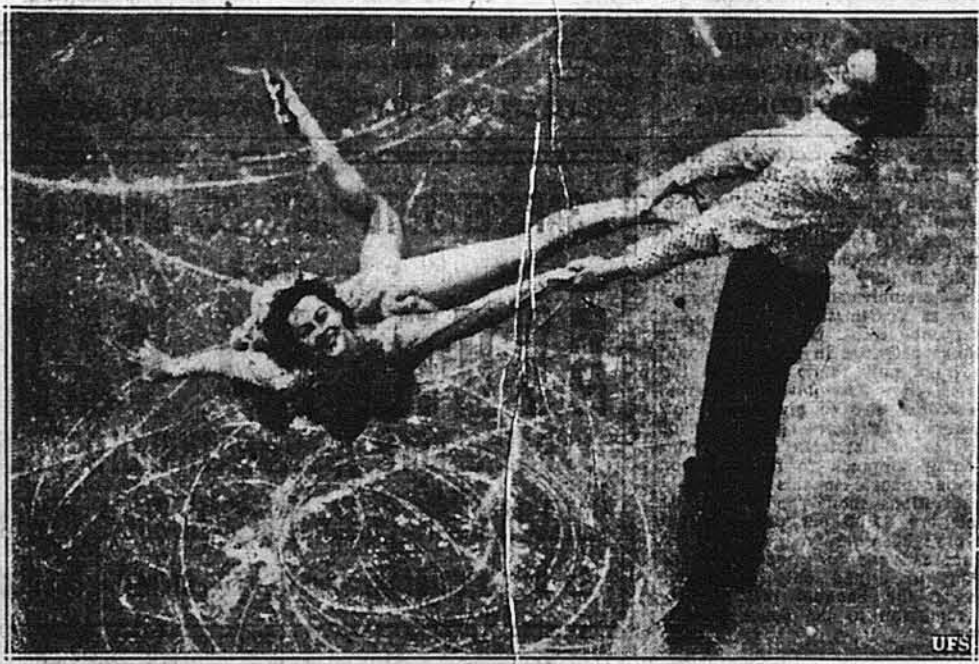
ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ
В BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel.: Melrose 5-6577

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ

НЕБІЖЧИК ХОДИТЬ
Історичне оповідання
про цікаві шляхетські й купецькі інтриги з часів, коли історична Польща правила Україною, а турки правильно називали на неї на грабид.

ЦІНА 75 ЦЕНТІВ.
"SVOBODA"
81-83 GRAND STREET,
P. O. BOX 346
JERSEY CITY, N. J.

НЕ ПУСТИ. — Бес Ергардт і Рой Шипстед, відомі артисти ховзанки, вправляються на леду в Рокфелер Сентер у Нью-Йорку для театрального попису.

Як сторож замахнувся мечем, Тарзан сів на його за ногу.

Сторож заточився і впав на землю.

Скоро Тарзан підняв Джейна на мур, а описав спустив на другу сторону. Далі вони обом втекли в нетри.

Тепер з веж роздалися бубнові знаки до стеж у нетрах, щоб вони наглядали за втікачами.